

MADAGASKAR

forum

www.madagaskar.no

Nr 3 2005 Årgang 3

Utgitt av Vennskapsforeningen Norge - Madagaskar
Fihavanan'i Norvezy sy Madagasikara

SÅ VAR DEN OVER OSS IGJEN

Linn Krog Hansen,
redaktør.

Julen; med alle sine flotte middagsbord, fargerike pakker og late fridager. Selv om mange jobber i uken mellom jul og nyttår, skal det mye til for at ferie- og høytidsfølelsen ikke klarer å trenge seg inn i vinterkalde kropp og tunge mørketids-sinn.

Hvordan vi velger å feire jul varierer. For noen blir dette med å vedlikeholde de norske tradisjonene viktigere etter hvert som samfunnet blir mer flerkulturelt og mindre oversiktlig. For andre blir julen redusert til en hvilken som helst ferie, hvor sosialt felleskap med venner og familie som en sjelden ser kommer i fokus. For de som har noen å dele juleferien med, vel og merke.

Det var en gang en som spurte meg hvordan jeg ville definere begrepet *ferie*, ettersom jeg tilsynelatende aldri så ut til å kunne slappe av mer enn fem minutter om gangen.

– Det må vel være å gjøre noe man har lyst til, men som en ikke har tid til ellers, svarte jeg etter å ha tenkt litt over det.

– Eller å gjøre noe annet enn det man pleier å gjøre, la jeg til. Og brukte den kommende ferien på treningsleir på Sicilia med svømmeklubben, hvor vi måtte opp kl 05.30 hver dag for å trenе. Ferie? Ja, så absolutt!

Assosiasjonene til dette med jul endrer seg ofte med alderen. Jeg husker

godt da jeg var liten og vi skulle feire jul. Julaften var den store, morsomme dagen. Jeg skal ikke legge skjul på at det jeg gledet meg mest til var julenissen og pakkene, selv lenge etter at jeg hadde avslørt julenissen. (men det tørde jeg jo ikke å si i redsel for å ikke få noen pakker)

Så kom den store nedturen: nemlig første juledag. Det var den verste dagen i året. For på denne dagen fikk jeg ikke lov til å besøke vennene mine. Jeg fikk streng beskjed av mamma at det å ringe på hos noen på denne dagen var ekstremt uhøflig. Av og til hendte det derimot at noen av mine venninner ringte på hos meg denne dagen. Og da var det ikke noe problem! Det var bare å gå ut å leke så lenge vi ville. Men jeg fikk altså ikke lov å være den som ringte på hos andre. Jeg må innrømme at jeg ikke helt skjønnte logikken i dette som åtteåring. Jeg var likevel ikke sen om å hive på meg lua og de nye vottene og løpe ut, - før mamma fikk tid til å ombestemme seg. Det kunne jo hende hun innså den manglende logikken, og fikk det for godt å kalle meg tilbake.

I ettertid har jeg funnet ut at jeg langt ifra var den eneste som hadde delvis husarrest første juledag, uten å ha gjort noe som helst galt. Faktisk var det slik at man skulle holde seg til sin egen familie på denne dagen. Jeg tenker nå med grøss og gru på alle de som ikke har noen å dele jula med, og samtidig på de ildsjelene som ofrer sin egen juleferie for å gjøre julen hyggelig for alle de som er alene i høytiden. Blant de sistnevnte finnes man-

ge med ikke-europeisk bakgrunn, som ikke har noen tradisjon med å feire den kristne julen. Likevel sørger disse for at ensomme nordmenn ikke skal lide under denne høytiden hvor alle sammen skal være så glade. I teorien er julen en tid hvor fellesskapet og omtanken skal stå i fokus. I dag likner julen mer på en gedigen pengefest hvor de velstående feirer seg selv og sin egen luksus, uten tanke på de som av en eller annen grunn faller utenfor i julesamfunnet. Det er nemlig juleshoppingen og julebordene som krever det meste av vår oppmerksomhet, energi og lommebok.

Jeg har feiret jul på New Zealand, på Zanzibar, på Cuba og på Madagaskar. Mange spør meg om ikke dette har vært trist. Selvfølgelig savner man familie og venner, og lite gaver har det også blitt. Og slett ikke noe juletre. Derimot har fellesskapet med andre mennesker, gjerne med høyst forskjellig bakgrunn, religion og kultur gjort at disse julefeiringene står igjen som flotte og vakre minner, som jeg aldri ville vært foruten. Og som har lært meg at julene kan feires på mange måter!

God jul alle sammen!

Fakta om Madagaskar

Hovedstad	Antananarivao
Folketall	ca 17,4 millioner
Areal	587 041 km ²
Styreform	Republikk
Offisielle språk	Gassisk og fransk
Mynt	Ariary
Religion	Tradisjonell gassisk religion 52%, kristne 41%, muslimer 7%

(Kilde: CIA Factbook/Encarta Encyclopedia)

DEN NORSKE AMBASSADEN PÅ MADAGASKAR OFFISIELT ÅPNET

AMBASSADEBYGNINGEN PÅ ÅPNINGSDAGEN: Legg merke til det norske splittflagget og riksvåpenet over inngangspartiet. Ambassaden disponerer hele annen etasje.

Det ble norsk-gassisk samspill da den norske ambassaden i "Village des Jeux" i bydelen Ankorondrano i Antananarivo ble åpnet fredag 28. oktober. Musikkmisjonær Anders Rønningen og artisten Rajery spilte begge nasjonalsangene på det gassiske nasjonalinstrumentet *valiha*. Den norske ambassadøren Hans Fredrik Lehne og den gassiske utenriksministeren Marcel Ranjeva holdt åpningstalene.

TEKST OG FOTO: ØYVIND DAHL

Både den norske ambassadøren og utenriksminister Ranjeva fremhevet det gode norsk-gassiske samarbeidet som vært på Madagaskar siden de første misjonærene kom til øya i 1866 og den opptrappingen av bistanden som har funnet sted siden den nye intensjons-

avtalen ble underskrevet i 2004 da den gassiske presidenten Marc Ravalomanana besøkte Norge. De to diplomatene hjalp hverandre med å klippe over silkebåndet ved inngangen til kontorlokale. Ca 60 mennesker fra det diplomatiske korps og samarbeidende institu-

sjoner og departementer var til stede.

Siden ambassadør Lehne kom til Madagaskar i juni 2004 har ambassaden fristet en trang tilværelse i leide lokaler like oppunder dronningslottet på Andohalo. Verre var det at telefon- og internettfor-

MADAGASKAR
forum

www.madagaskar.no

Redaktør

Linn Krogh Hansen
e-post: ilinn@frisurf.no Tlf: 99 24 98 55

Øvrige redaksjonsmedlemmer

Mona Sorknes, John Magnus Nygaard, Gunnar Roalkvam

Eksterne bidragsyttere i dette nummeret

Julie Nordanger, Andrianiaina Nivomaminaiaina Ranaivarison,
Ottar Fjose, Øyvind Dahl, Dag B. Urdal.

Lay out Liv Olaug Haaland

Foto forsida Ørjan Krogh Hansen: Julestjerne i Antsirabe

Foto baksida Ørjan Krogh Hansen: Solnedgang over Ifaty

Styret i Vennskapsforeningen Norge - Madagaskar (VNM)

Leder

Øyvind Dahl e-post: oyvind.dahl@lyse.net

Øvrige styremedlemmer

Sidonie Hansen, Ottar Rakoto Fjose, Heri Ramampiaro, Ellen Veia Rosnes, Kai Arne Schie, Suzanne Razafimasy Olsen, Endre Haraldseide

Venskapsforeningen er ikke ansvarlig for innholdet i bladet; dette er redaktørens ansvar.

Bladet er utgitt med støtte fra NORAD
ISSN 1504-4750

TALER. Den gassiske utenriksministeren Marcel Ranjeva holder tale. Ellers ser vi fra venstre: Ambassadør Hans Fredrik Lehne, ambassadørfruen Sissel Lehne, utsending fra Det kgl. norske utenriksdepartementet Espen Evjenth Lindbæck, ambassaderåd Lillian Wikstrøm, og førstesekretær Andreas Danevad.

bindelser til dels har vært nærmest håpløse. Nå har staben: ambassadør Lehne og rådgiverne Lillian Wikstrøm og Andreas Danevad, samt kansellist Anita Opsvik, fått lyse og romslige lokaler. Den gassiske staben består av resepsjonist, sekretær og to sjåfører foruten

vaktfolk. Parabolantennen sørger for online forbindelse til Utenriksdepartementet i Norge. Datautstyret og kontormøblene kommer fra Norge. Slik blir ambassaden også et utstillingsvindu for norsk brukskunst og design. Bygningen inneholder også tre møterom, tekjök-

ken og flere kontorer slik at det er muligheter for utvidelse. Det kan bli aktuelt allerede i 2006 når staben skal økes med personer som kan arbeide med bistand til landbruk og kanskje også til petroleumforvaltning.

Ambassadørens residens, der ambassadørparet Hans Fredrik og Sissel Lehne bor, ligger i Ambohibao, ca 15 minutter fra flyplassen. Også denne er utstyrt med norske møbler fra Utenriksdepartementet. Residensen inneholder en rommelig peisestue og spisestue der en kan ha mottakelser eller servere middag for spesielle gjester. Et rommelig kjøkken med dyktig stab kan produsere lekkerbiskene. Residensen har private rom ovenpå for ambassadørparet. Et svømmebasseng i haven hører med. De andre norske familiene bor i Ivandry, ikke langt fra ambassaden. Der er det også en internasjonal skole for barna.

KLIPPE. Den gassiske utenriksministeren Marcel Ranjeva og ambassadør Hans Fredrik Lehne hjelper hverandre med å klippe over båndet med nasjonalfargene.

SÅ VAR DEN PÅ PLOSS, AMBASSADEN!

Så var den på plass, den norske ambassaden på Madagaskar. Etter 139 år med norsk nærvær er det kanskje på god tid. Ambassadør Hans Fredrik Lehne har vært på øya siden 30. april 2004.

TEKST LINN KROGH HANSEN FOTO: ØYVIND DAHL

Det er i år 139 år siden de første nordmennene etablerte seg på Madagaskar. Først etter regimeskiftet og presidentskiftet ble det besluttet å opprette en norsk ambassade i Antananarivo. Ambassadør Hans Fredrik Lehne var på plass allerede fra april i fjor, og har siden holdt kontor på fire forskjellige steder før han kom til det nye og moderne bygget i Explorer Park. Her har han og den øvrige staben vært siden juli 2005.

Sammen med Tyskland, Frankrike og EU-kommisjonen er Norge nå det eneste europeiske landet som ha ambassade på Madagaskar. Storbritannia trakk seg nylig ut på grunn av budsjettmangel.

Tidligere var det generalkonsul Heffermehl som var Norges ansikt utad på Madagaskar.

– *Hvilken rolle vil han ha fremover?*

– Heffermehl har vært generalkonsul i over tredve år, og vil fortsatt inneha tittelen. Alle konsulære oppgaver legges imidlertid heretter til ambassaden, forteller ambassadør Lehne til Madagaskarforum. Den norske ambassaden vil også ivareta interesser og konsulære tjenester for svensker og dansker der dette er nødvendig. Opptrappingen av samarbeidet mellom Norge og Madagaskar medfører større personalansvar og dermed behov for flere nordmenn ved ambassaden. Ved siden av ambassadøren er Lillian Wikstrøm ansatt som ambassaderåd, Andreas Danevad som Førstesekretær, og Anita Opsvik som kansellist. På grunn av økt personalansvar i forbindelse med opptrappingen av bistandssamarbeidet vil staben etter all sannsynlighet utvides med en eller to personer fra og med neste år.

Bakgrunnen for opprettelsen av ambassaden er at man etter regimeskiftet ønsker å bygge opp det allerede etablerte bistandssamarbeidet ytterligere.

– *Hva betyr dette i praksis?*

– Tidligere var den norske bistanden primært kanalisert via FN og Frivillige organisasjoner (NGO). Dette vil fortsette, samtidig som stat-til-stat bistanden også vil trappes betraktelig opp. I forhold til budsjettet er det denne sektoren som vil øke mest.

I 2005 ble det bevilget sytti millioner kroner pluss nødhjelp til Madagaskar, mot 45 millioner året før. Budsjettet for 2006 vil etter all sannsynlighet øke vesentlig fra 2005. Norge er likevel et lite land og en liten aktør, og vil derfor måtte konsentrere seg om noen få felter.

Ambassadens oppgave er foruten å bistå nordmenn og gassere med interesser i Norge med tradisjonelle konsulære tjenester, også å administrere den delen av bistanden som finansieres gjennom NGO og Det Norske Misjonsselskap (NMS).

Nye satsingsområder

De to viktigste feltene for den økte satsingen er utdanning og godt styresett. Fra og med neste år vil også jordbruk inkluderes i hovedsatsingen. Bakgrunnen for dette er tidligere gode erfaringer med Fifamanor.

Når det gjelder olje, er det allerede gjort enkelte mindre funn på land, som foreløpig ikke er drivverdige. Man regner med at de store forekomstene finnes på havbunnen, og Hydro har allerede fått tildelt en blokk i samarbeid med Exxon.

Hydro har også sett på muligheten for utvinning og foredling av bauxitt, men hva som skjer videre på dette området er foreløpig usikkert. Andre potensielle satsingsområder for fremtiden er alge- og rekeoppdrett, noe som Norges Vel allerede har gode erfaringer med.

– Madagaskar prøver nå å tiltrekke seg utenlandske investorer på mange områder. Det er blant annet åpnet for tekstilproduksjon for eksport. Utfordringen her er at mange mindre land som Madagaskar lider under at store lavkostnadsland som Kina og India tar det meste på det internasjonale eksportmarkedet, sier Lehne.

FNs Tusenårs mål

Forutsetningen for bistanden er at mottakerlandet skal søke å koordinere giveransvaret fra sine giverland. Det er med andre ord snakk om et samarbeid, hvor det stilles strenge krav til mottakeren og dennes oppfølging av prosjektene. Naturligvis er bistanden også basert på at mottakeren selv har en klar målsetning og formening om at de prosjektene som støttes er hensiktsmessige og bærekraftige.

”Education Pour Tous” (utdanning for alle) er navnet på Madagaskars utdanningsprogram, hvor målet er grunnskoleutdanning for alle. Dette er direkte i overensstemmelse med FN’s Tusenårs mål. I dag må man kunne fransk for ta høyere utdanning, noe som automatisk begrenser utdanningsmuligheten for mange unge. Det samarbeides derfor med flere andre bistandsyttere om å finne ut når man bør starte franskundervisningen i grunnskolen, slik at barna er bedre forberedt etter hvert som de

Slik ser det ut på en ambassadørs skrivebord!

– *Ratsiraka visavis Ravalomanana, hva er ditt inntrykk av folks mening om presidentskiftet?*

– Folk er stort sett fornøyde fordi de kan se endringene med egne øyne. Ratsiraka beholdt alle pengene selv, mens Ravalomanana har bevist at han klarer å holde møkka unna gatene i Tana. I tillegg er det bygget flere nye veier. Slikt er positivt. Presidenten har også sørget for at landets gjeld har blitt slettet, dog under forutsetning av at det investeres en like stor sum i utvikling av landet. Vi er også fornøyde med han, og tror ikke han vil ha noen problemer med å bli gjenvalgt.

Ambassadør Lehne trekker likevel frem at de høye oljeprisene og risprisene ikke møter den samme entusiasmen hos folket. Det at risen har gått opp i pris gjør det vanskelig for de fattigste, selv om mange spiser selvprodusert ris. At spekulantene sitter med ris på lager og venter på at prisen skal bli enda høyere gjør ikke saken lettere. Hvorfor Madagaskar ikke kan dyrke nok ris til eget bruk er også et foreløpig uoppløst spørsmål for ambassadøren.

– Det samme gjelder oljen og dermed prisene på offentlig transport som taxibrousse. Billettprisen har gått kraftig opp flere steder.

– *Ravalomanana blir av enkelte gassiske medier, spesielt i Toliara-regionen, kritisert for sine privatfly, sine mange newzealandske (og norske) kuer, og ikke minst for å blande sammen egne interesser og politikk i den statseide meierbedriften Tiko. Hva mener du om dette?*

– Etersom han er president vil det alltid finnes sterke kritiske røster som ikke er enige i hans politikk. Det hører jo med til jobben hans, avslutter Norges ambassadør på Madagaskar, Hans Fredrik Lehne.

blir eldre. Mange av dagens lærere finansieres lokalt, men de er ofte dårlig betalt og dårlig kvalifisert. Kvalitetsbedring og utdanning av lærere, bygging av skolebygg, samt forbedring av skolemateriell er derfor høyt prioriterte oppgaver.

Kampen mot korrupsjon i fokus

Norges ambassadør på Madagaskar mener at den største utfordringen for norske bistandsarbeidere på øya er det sent-arbeidende og tungroddede byråkratiet. Han trekker samtidig frem at den nåværende regjeringen har satt inn en del tiltak og reformasjoner etter at den forrige Ratsiraka-regjeringen kjørte landet i grøfta. Kampen mot korrupsjon er en del av dette ambisøse programmet til nåværende president Marc Ravalomanana. *Bureau indépendant de la lutte anti-corruption* (BIANCO) er blitt opprettet med økonomisk støtte fra Norge, og har samtidig bidratt til åtte nye arbeidsplasser.

– Korrupsjon har to nivåer. Det finnes korrupsjon på lavt nivå, som er et fattigdomsproblem, og korrupsjon på høyt nivå. Den første er vanskelig å endre, ettersom dette har med inngrodd holdninger blant folk på grasrota å gjøre. Når det gjelder den store korrupsjonen på høyt nivå er det falt flere dommer i løpet av den siste tiden. En annen viktig faktor er at folk får informasjon om at de faktisk kan klage korrup-

te personer inn til BIANCO. Ambassadøren synes antikorrupsjons-arbeidet er kommet godt i gang, men vet også at ting tar tid.

Overdreven konflikt

Flere gassere fra lavlandet sør for Fianarantsoa gir uttrykk for at mesteparten av oppmerksomheten og bistandspengene går direkte til det allerede (relativt) velstående høylandet, det vil si områdene rundt Antsirabe og Antananarivo.

– *Har du som ambassadør noen kommentar til dette?*

– Jeg kjenner til at høylandsfolk og lavlandsfolk ikke alltid kommer like godt overens., men tror ikke at dette nødvendigvis skyldes at høylandet får mer midler. Det har jo vært finansiert både skolebygg og andre prosjekter sør for Fianar.

Ambassadøren mener at den såkalte høyland-lavland konflikten bevisst ble brukt aktivt av den forrige presidenten, som sørget for å jage opp stemningen og gi inntrykk av at konflikten var mye sterkere enn den egentlig var. Ratsiraka konstruerte og forsterket konflikter for å utnytte dette i et herskerspill. Det skal likevel ikke skyves under en stol at det eksisterer mye rasisme blant enkelte grupper, til tross for at landet har ett språk.

Pr 01.10.2005 finnes det 61 nordmenn som er bosatt på Madagaskar. Av disse er 43 voksne og 18 barn. Nordmennene på Madagaskar er engasjert innen misjonen, FN-systemet, eller som ambassadepersonell. I tillegg finnes en forretningsmann.

VNM LOKALFORENING I BERGEN

Den femte november ble det første møtet i historien arrangert i Bergen. Vi hadde på forhånd fått tromlet sammen ett foreløpig styre bestående av Vangy Stenfeldt, Hilde Nielsen, Mamy Andrianaivoravelona og Ottar Fjose.

I Hordaland bor det mange gassere og eksmisjonærer og Norad folk med etterkommere, så muligheten for å danne en forening her skulle være god. Tanken var å lodde interessen for en lokal avdeling. Oppmøtet var godt: 47 personer, inkludert mange barn. Vi hadde fått låne Storetveit menighetshus som er ganske romslig. Det ble servert nydelig henaritra. Mamy stod for musikalske innslag. Ett spontant gassisk kor opptrådte. Styret ble valgt ved akklamasjon. Sidonie Hansen kom på besøk og orienterte om Oslo avdelingen. Hun hadde også med seg ett flott utvalg fra sine gassiske importerte varer. Vi ser frem til fortsettelsen og håper å kunne knytte relasjoner mellom Madagaskarvenner, også i Bergen.

OTTAR FJOSE, BERGEN

VI MINNER OM ÅRSMØTE FOR LANDSFORENINGEN 25. MARS

Hovedstyret i Vennskapsforeningen Norge – Madagaskar har bestemt at årsmøtet for 2006 skal arrangeres i Bergen lørdag 25. mars 2006. Ifølge vedtektene skal Årsmøtet være annonsert to måneder i forveien slik at medlemmene kan sende inn eventuelle saker til behandling. Derfor varsles det allerede nå.

Saker på årsmøtet:

- Årsrapport for 2005
- Revidert regnskap for 2005
- Aktivitetsplan og budsjett for 2006
- Eventuelle endringer av gjeldende vedtekter
- Kunngjøring av resultat av valg på nye hovedstyremedlemmer
- Valg av revisor og valgkomite
- Medlemskontingent
- Ny logo for Vennskapsforeningen

Styret ønsker å sende ut innkalling med sakspapirer og stemmeseddel i slutten av februar, slik at alle medlemmer, også de som bor andre steder i landet, kan være med på valg av styremedlemmer. I pakken vil det også ligge en giroblankett for innbetaling av kontingent for 2006.

WIKIPEDIA PÅ GASSISK

Wikipedia er et nettbasert leksikon hvor alle kan legge inn artikler, rette opp artikler og føye til nytt stoff. Den blir kontrollert slik at ikke noen skal misbruke den. På de store språkene er det enormt med artikler. Og nå er Madagaskar med!

Fikk denne meldingen fra sønnen min i Førde og sender den videre. Kanskje det norsk/gassiske miljøet kan bidra med å utvikle verdens raskest voksende kunnskapsbase også på gassisk! <http://mg.wikipedia.org/> - Wikipedia på gassisk. De har veldig få artikler til nå, bare 107, så om du har lyst til å bi-

dra så blir de sikkert veldig glade!

<http://wikitravel.org/en/Madagascar> - Wikitravel er omtrent som Wikipedia, bare at det er en reisehåndbok i stedet for en encyclopedia. Dette er siden om Madagaskar. Den er ikke særlig utfyllende, så føl deg fri til å bidra!

VENNLIG HILSEN DAG ARNE ROUM

Lurer du på noe i denne sammenheng kan du ta kontakt med Børge Andre Roum på adressen: jesaja53@gmail.com

Redaksjonen gratulerer Madagaskarforums layout-ansvarlig, Liv Olaug Haaland, med inngåelse av ekteskap med Arne Augedal 7.oktober, i Hinna kirke i Stavanger. Vi ønsker paret lykke til for fremtiden!

LINN KROGH HANSEN, REDAKTØR

Skolebarn på Østkysten

Her er blyantene spisset før elevene jobber med kladdebøkene.

KRAFTIG ØKNING AV NORSK BISTAND TIL MADAGASKAR

Bistandsbudsjettet til Madagaskar var på ca 70 mill. kroner i 2005 og 45 mill. i 2004. I tråd med regjeringens økte satsning på Afrika er det foreslått en kraftig opptrapping til 100 mill. i statsbudsjettet for 2006. Det meste av denne økningen skal kanaliseres inn i de to etablerte samarbeidssektorene: utdanning og godt styresett med kamp mot korrupsjon. I tillegg åpnes det opp for et økt samarbeid innen landbrukssektoren og petroleumssektoren der Norge har spesiell kompetanse.

TEKST OG FOTO: ØYVIND DAHL

Som kjent foregår det et viktig arbeid på Madagaskar for å undersøke mulighetene for oljeforekomster utenfor kysten av øya. Dette er en sektor som gassiske myndigheter er svært opptatt av, og der Norge allerede har gitt begrenset støtte i form av teknisk rådgivning og opplæring gjennom et samarbeid med stiftelsen PETRAD. President Ravalomanana har selv ivret for at Norge skal bidra med å bygge kompetanse innen petroleumsforvaltning. I utarbeidelsen av retningslinjer for norsk støtte

til petroleumssektoren i utviklingssamarbeidet er Madagaskar nevnt som en mulig kandidat for et samarbeid.

Pilotland for landbruk

Norge har lang erfaring med støtte til landbrukssektoren på Madagaskar siden 1970-årene. Både Den lutherske kirkens jordbruksskoler: Tombontsoa, Fihaonana og Tsarafotra og FIFAMANOR-prosjektet ved Antsirabe har tidligere mottatt bistand. I dag er Det Kgl. Selskapet for Norges vel samar-

beidspartner for FIFAMANOR. I statsbudsjettet for 2006 legges det opp til at Madagaskar blir pilotland for den norske Handlingsplanen for landbruk, dersom gassiske myndigheter er enig i dette.

Utdanning og skoler

Den norsk-gassiske intensjonsavtalen ble undertegnet under den gassiske presidenten Marc Ravalomananas besøk i Norge i mars 2004. Den innebar at en skulle legge vekt på sektorene utdan-

ning og godt styresett med vekt på korrupsjonsbekjempelse. Støtten til utdanningssektoren utgjør den største delen av dagens landprogram. Den er fordelt mellom støtte til to FN-organisasjoner: UNICEF for grunnskoleutdanning, og ILO for blant annet bygging av skoler. I november ble det undertegnet en bilateral avtale om direkte støtte til det nasjonale utdanningsdepartementet. Pengene skal gå til utvikling av en ny språkpolitikk i skolen og støtte til opplæring av lærere. Innen sektoren godt styresett har støtten blant annet gått til Det nasjonale rådet for anti-korrupsjonsarbeid (CSLCC) og til etableringen av Antikorrupsjonsbyrået (BIANCO). Gjennom UNDP har Norge dessuten sekundært en rådgiver innen antikorrupsjonsarbeid til presidentens kontor. Det er Petter Langseth med lang erfaring fra internasjonalt arbeid og Verdensbanken som har denne stillingen. Dette arbeidet vil etter hvert inngå som en del av et større styresettprogram.

I tillegg støtter Norge norske frivillige organisasjoner, Det kgl. Selskapet for Norges Vel i forbindelse med FIFAM-ANOR-prosjektet og Det Norske Misjonsselskaps samarbeid med Den gassiske lutherske kirken og kirkens arbeid innen lærerutdanning, jordbrukskoler og grunnskoler

Mer innflytelse til kommunene

Etter regjeringsskiftet i 2002 har Madagaskar startet en desentraliseringsprosess hvor mange av funksjonene til de eksisterende seks provinsene overføres til 22 regioner og videre ned til kommunenivået. Norge har nå en dialog med myndighetene om støtte til kapasitetsbygging i tre pilotregioner i Antsirabe, Tolagnaro (Fort Dauphin) og Mahajanga. Dette inkluderer aktiviteter som skal bedre offentlig tjenesteyting, redusere korrupsjon i offentlig forvaltning og skape økt åpenhet og folkelig deltakelse i offentlige beslutninger.

Presidentens rådgiver, Petter Langseth, i ivrig samtale med direktør for Antikorrupsjonsbyrået BIANCO: René Ramarozatovo.

OVERSIKT OVER BISTAND FRA NORGE TIL MADAGASKAR:			
Bistand gjennom NORAD og UD fordelt på hovedregion, land og norske NGOer, 2003 (NOK 1000)			
Norske NGO	NORAD	U D	Totalt
Det Norske Misjonsselskap	7 001		7 001
Bistandsnemnda	4 011		4 011
CARE Norge		3 743	3 743
Norwegian Volunteers Service		1 451	1 451
Det Kgl. Selskap for Norges Vel	934		934
Atlas alliansen	133		133
WWF Norge	-177		-177
Leger uten grenser		-326	-326
Sum Madagaskar	11 903	4 868	16 771
Totalt AFRIKA	710 338	359 121	1 069 459
Kilde: Norads statistikk for støtte i 2003			
* Dette er den siste ferdige oversikten som var tilgjengelig fra Norad i juni 2005.			

GÅR SÅ DET SUSER: Butikken til Mimi går kjempebra. Den er blitt et naturlig møtested i den lille landsbyen.

LITE HÅP OM NORSK STØTTE TIL UNGJENTER I UTSATTE TURISTSTRØK

Norad vet at mange jenter på Madagaskar heller velger å henge på strendene sammen med turistene enn å gå på skolen. De mener det ikke finnes aktuelle prosjekter å støtte på et utsatt sted som ferieparadiset Ifaty nord for Toliara.

AV: LINN KROGH HANSEN. REVIDERT UTGAVE AV ARTIKKEL I AFTENPOSTEN 27.AUGUST 2005

- Vi har ikke noen spesielle prosjekter rettet mot kvinner som velger å henge sammen med mannlige turister i disse områdene, og vi har foreløpig heller ingen konkrete planer for fremtiden. Dette fordi det hittil ikke har vært noen prosjekter vi synes har vært aktuelle å støtte, sier Hildegunn Olsen, rådgiver i avdeling for sosial utvikling i Norad. Olsen forteller at de ikke har noen klare ideer om hvordan man kan få bukt med kvinner som velger å henge på strendene eller sammen med mannlige turister i stedet for å gå på skole.

Fokus på utdanning

– Skolegang, pensumutvikling, og lærerutdanning er en av faktorene som prioriteres høyest, informerer Olsen. Hun understreker samtidig viktigheten av å gjøre skolen mer attraktiv for de barna som ligger i fare for å droppe ut.

– Det er viktig at undervisningen er praktisk rettet og bidrar til å øke barnas kompetanse på områder som er relevante for

det samfunnet de lever i. Hvis mesteparten av skoletiden går med til å lære om forhenværende kolonimaktens historie, er det store muligheter for at både foreldre og barn mister motivasjonen.

Større utfordring i distriktene

Folk på landsbygda har ofte lav kompetanse som følge av at de selv mangler utdanning, mens godt kvalifiserte lærere fra byene kvier seg for å flytte ut i distriktene, ettersom dette er lite attraktive steder å arbeide.

– Hva kan Norad gjøre for å motivere de lokale myndighetene til å satse mer på utdanningen av kvinner i distriktene?

– Vi kan påvirke myndigheter ved å stille kritiske spørsmål om hva som gjøres i ute distriktene, og ikke minst med minoritetsgruppene. Vi støtter også enkeltprosjekter og fri-

MÅLBEVISST KVINNE: Mimi (28) startet med tomme hender for åtte år siden. Nå eier hun en liten butikk, og har sammen med mannen kjøpt seg hus med innlagt strøm, TV, og liten salong. I motsetning til mange av venninnene, har Mimi jobbet beinhardt for å komme dit hun er i dag. Men hun har vist at det nytter, og høster i dag stor beundring i det søvnige turistparadiset Ifaty.

villige organisasjoner der det ikke finnes statlige prosjekter.

Revurdering av støtten

– Norsk støtte har hittil vært kanalisert gjennom frivillige organisasjoner forteller utdanningsrådgiver i Norad, Eva Kløve. Midlene går blant annet til styrking av undervisningen i grunnskolen, med fokus på jenter og utdanning, samt lærerutdanning og gjenoppbygging av skolebygg.

Norad har siden august 2004 jobbet med en revurdering av støtten, der målet er å samarbeide med de lokale utdanningsmyndighetene i større grad enn tidligere.

– Prosjekter med lokalt eierskap har vist seg de senere årene å fungere bedre enn prosjekter styrt utenfra. Det satses derfor mer på samarbeid med lokale myndigheter, sier Hildegunn Olsen.

Krever store ressurser

Sidonie Hansen, nestleder i Vennskapsforeningen Norge – Madagaskar (VNM) bekrefter at dette med å motivere kvinner til å satse på andre ting enn mannlige turistenes lommebøker er et omfattende problem som det kreves store ressurser for å løse.

– Det finnes mange muligheter til å få lån eller tilskudd til å starte noe for seg selv. Men dette forutsetter jo at man i utgangspunktet kan lese og skrive, sier Hansen, som er født på Madagaskar og oppvokst i Norge. Hun har fortsatt god kontakt med hjemlandet, og reiser på besøk to ganger i året. Hansen påpeker at lesekyndige kvinner som bor i byene har gode muligheter til å skaffe seg nødvendig informasjon om støtteordninger gjennom blant annet internettkafeer, mens de som bor i utkantstrøk ikke har den samme tilgangen på informasjon.

– Med noen unntak vil jeg likevel påstå at de fleste kvinnene har et valg. Det er heller det at mange tror prostitusjon er lett-tjente penger, og dermed ikke tar bryet med å se etter al-

ternative måter å livnære seg. Turistene på sin side vet godt å utnytte den gassiske skjønnheten til sitt eget beste, og lokker med penger og gaver, mener nestlederen i VNM.

KRITISK: Sidonie Hansen (30) mener at mange gassiske kvinner tenker kortsiktig og bevisst velger letteste løsning; det vil si å slå seg etter menn med mye penger, i stedet for å gjøre en innsats for å forsørge seg selv. Selv har hun bygget opp en egen bedrift av importerte varer fra Madagaskar.

DØVEARBEIDET PÅ MADAGASKAR:

Fra skepsis til glede og seier

PIONER: Ingebjørg Finstad med boken "Røster fra en taus verden".

INGEBJØRG FINSTAD

Født 1924 i Kragerø. Utdannet både lærer, og audiolog i tillegg til at hun har jobbet som misjonær i nesten førti år. Hun var også i Libanon under borgerkrigen, da i forbindelse med døveskolen i Beirut. Etter invitasjon og rekognoseringsstur til Sør-Sudan var det meningen at hun skulle reise dit, inntil også krigen her satt en stopper for dette. Skjebnen ville heller at hun skulle tilbringe lang tid med de døve på Madagaskar.

Ingebjørg Finstad er aktuell med boken "Røster fra en taus verden".
(Luther forlag 2003)

En flott bok om døveskolenes historie, som lar oss møte enkeltskjebner på godt og vondt. Man blir gjennom boken ikke bare kjent med døvearbeidet, men også med gassernes måte å tenke på i forhold til oss europeere, utdanning, skam og verdier. Dette er derfor en bok som anbefales til alle som har interesse av Madagaskar og det gassiske samfunnet.

– Døve personer er vanskelig å oppdage fordi det ikke synes på dem, sier døvepedagog, misjonær og forfatter Ingebjørg Finstad. Madagaskarforum møtte døveskolepioneren hjemme i idylliske Kragerø, hvor hun nå nyter en velfortjent pensjonisttilværelse.

TEKST OG BILDER: LINN KROGH HANSEN

Det er over femti år siden første gang Ingebjørg Finstad satte foten i land på Madagaskar. At dette landet skulle få en så viktig plass i den unge døvepedagogens liv hadde hun ingen anelse om på dette tidspunktet. Enda mindre ante Finstad hvilken betydning hun selv ville få for de døve på Madagaskar. Men etter den første perioden på syv år, forsto Kragerøkvinnen at de døve her nede fortsatt trengte henne sårt. Oppfølgingen av døvearbeidet, både faglig og økonomisk var en forutsetning for at det som allerede var bygget opp ikke skulle gå til grunne. Det var slett ikke alle gassere som hadde forståelse for at man skulle investere masse penger i arbeid med døve. Det kunne være vanskelig nok å få overbevist folk hjemme i Norge om verdien av døvearbeidet.

De alle første

Endrine Robertstad tok i 1909 opp arbeidet med blinde på misjonsstasjonen der hun var stasjonert. En pastor ved navn Svensen stilte allerede i 1897 spørsmål om hvorvidt det fantes døve innen menighetene og hvorvidt de hadde de samme rettighetene som andre, hørende medlemmer. Det skulle likevel gå mange år før arbeidet for de døve kom i gang på den store øya. Gasserne nektet ofte for at det i det hele tatt fantes døve eller døvstumme på øya. Problemet var at de døves handikapp ikke var synlig for det blotte øyet. Det man ikke ser, det er ofte vanskelig å tro på...

Det var først etter at misjonsprest Erik Anton Borgenvik ved en ren tilfeldighet i 1939 avdekket hvilken uverdige og grusomme skjebne mange døve

led på Madagaskar, at arbeidet med døve for alvor kom i gang. Sannheten var at mange ble drept av lokale medisinnmenn på familiens oppfordring, ettersom de ble ansett som åndemedienes straff overfor familien. Andre ble stuet bort og holdt skjult for omverdenen. I beste fall ble de oppgradert til arbeidsslaver for de andre i familien. De var få som hadde særlig tro på at de døve kunne brukes til noe fornuftig. De ble ansett som tilbakestående og dumme.

Når et normalt og velskapt barn kommer til verden, vil lykkeønskingene ofte lyde slik ” *Dette barnet gjør ære på sine foreldre. Det er ikke født på en ond dag, er ikke tvilling, ikke albino, ikke noe unormalt er heftet ved det*”. Et unormalt barn derimot, oppleves som en skam og en ulykke. Hvis det ikke settes ut i skogen og blir offer for en tidlig død, vil det ende opp som en klamp om foten på foreldrene, skriver Ingebjørg Finstad i boken ”Røster fra en taus verden”.

Den første døveskolen

Den 27.mai 1951 ble den første døveskolen offisielt innviet, til stor glede for alle de som hadde kjempet for å samle midler og overbevise både gassere og nordmenn hjemme i Norge om behovet for en slik skole. Stedet var Loharano, på det gassiske høylandet, med Antsirabe som nærmeste ordenlige by. Åpningen av døveskolen var ikke bare begynnelsen på en ny epoke for misjonsarbeidet på Madagaskar. Det var også en viktig seier for anerkjennelsen av de døve. Til og med høyt utdannede gassere hadde stilt seg tvilende til dette med at man kunne lære de døve å kommunisere. Så det var med stor usikkerhet at mødre, fedre og besteforeldre kom smygende med de første barna og barnebarna til Loharano. Ofte hadde avgjørelsen om å ta med barnet hit medført heftige krangler med den øvrige familien.

– Jeg husker godt de første barna. Mange var naturligvis livredde da de ble overlatt til oss hvite, uten noen som helst forklaring på hvorfor, hvor lenge

og hva som ville skje videre. De kunne jo verken høre eller kommunisere ved hjelp av tegnspråk, så de forsto jo ingen ting, forteller Finstad, som er utdannet audiolog ved University of Manchester.

Hun forteller hvor skeptiske mange gassere var til å sende barna sine av gårde til de ukjente hvite menneskene, som påsto at de kunne lære barna å lese, skrive og kommunisere. Hvordan skulle en døvstum kunne lære dette, når ikke en gang de fleste normale behersket skrivekunsten? Til tross for at ryktene om de hvites døveskole nådde flere og flere, var det dessverre mange som valgte på holde barna hjemme, enten fordi de trengte dem som arbeidsslaver, eller fordi de rett og slett var for skeptiske til denne nye, rare skolen.

Nye tider

Døveskolen i Loharano var sparsommelig innredet. Man sliktet fortsatt sårene etter Den andre verdenskrig de fleste steder i Europa, og det var stor konkurranse om de få midlene som fantes. Skolen var også på dette tidspunktet todelt; en del for de blinde og en for de døve.

– Tiden på Loharano i 1950-årene var preget av enkle levekår. Vi hadde brønn, utedo og dårlige oppbevaringsmuligheter for mat. Det fantes ikke kjøleskap, og ettersom man kun fikk handlet på torget på tirsdager hendte det titt og ofte at maten ble dårlig, minnes Finstad.

Det var først da den nye døveskolen i Antsirabe ble åpnet i 1956 at ting ble annerledes. Loharano var fra nå av forbeholdt de blinde, mens de døve flyttet til den nye skolen i Antsirabe. Under åpningen holdt flere døvstumme ”tale”, en sensasjon som raskt spredte seg via aviser og jungeltelegraf ut over store deler av landet. Nå fikk folk se med egne øyne at de døve som hadde gått på den gamle skolen i Loharano faktisk hadde klart det umulige, nemlig å lære å snakke. For elevene ved skolen var det derimot selve skolebygget som vakte størst oppmerksomhet. De gamle parafinlampene var byttet ut med elek-

trisk lys, og på gulvet var det sement. Spesielt var det siste positivt, ettersom dette eliminerte mulighetene for invasjon av rotter til matlagene, noe som hadde vært en plage på den gamle skolen i Loharano.

Tilbake på gamle trakter

Etter den spede begynnelsen på 1950-tallet har skolen blitt utvidet. Etter hvert som de unge elevene ble voksne oppdaget man behovet for et eget internat for jentene, i tillegg til at jentene også fikk en egen husmorskole. De døve guttene hadde allerede sin yrkesskole, hvor de fikk utdannelse til å kunne ta seg betalte jobber etter endt skolegang og praksis. Da Ingebjørg Finstad forlot Madagaskar i 1990 hadde døveskolen i Antsirabe totalt 164 elever i alle aldersgrupper.

I 2004 var Kragerø-pensjonisten tilbake på gamle trakter, og naturligvis gikk turen ut til den aller første skolen i Loharano, som nå er yrkesskole for blinde.

– Da jeg var innom i 2004 møtte jeg på en blind elev som ble undervist av en elev fra vår tid. De satt fortsatt og spilte på et reiseorgel som jeg la igjen da jeg forlot stedet i 1956, ler Ingebjørg.

Døveskolene i dag

Mye har skjedd siden Ingebjørg Finstad på sin førstereis ble båret i land med amøbedysenteri i Tamatave, med beskjed om at dette var velkomstbilletten til landet (men at hun heretter ”ville leve lenge i landet”).

I dag finnes det syv døveskoler, hvorav fire har status som internatskoler. Disse ligger i Antsirabe, Antananarivo, Taomasina (Tamatave), og Morondava. I tillegg finnes tre dagskoler i Antsirana (Diego Suarez), Fianarantsoa og Mahajanga.

– Det har vist seg at dagskolene ofte fungerer dårligere enn internatskolene, ettersom barna lettere faller av laget når de bor hjemme. Foreldrene orker ikke bringe barna til skolen, og beholder dem heller hjemme. I en storby som Fianar burde det heller vært internatskole, mener Ingebjørg.

I dag er skolene tatt over av gassere. Det er likevel ikke problemfritt, ettersom staten ikke alltid sørger for at lærerne får den lønningen de skal ha, noe som naturligvis gjør det vanskelig å forsette arbeidet. I et tilfelle ble klasserommene overtatt av staten, mens lærerne som hadde bodd på skolen ble henvist til en container. Under marxismen ble alle lærerskolene kuttet ut, med det resultat at de fremtidige lærerne ikke fikk den utdannelsen de skulle. De som hadde artium fra før fikk kun korte kurs, i stedet for en toårig helhetlig opplæring. Lærerne trengte derfor senere utdanning i både lærerfag og i døvespråk, noe som var helt nytt for

dem. Enkelte fikk reise til Frankrike for å få utdanning der, før de kom tilbake og fikk jobb i hjemlandet.

– Døvekirkene i Norge har fortsatt en misjonskomite som jobber for vedlikehold av døveskolene og for døveprestene på Madagaskar, forteller forfatteren av boka ”Røster fra en taus verden”, som i en alder av 81 år fortsatt er sterkt engasjert i døvearbeidet på Madagaskar.

SPENNENDE OG LÆRERIKT:
Denne boken burde leses av alle med interesse for Madagaskar.

SUKSESS FOR ALGEPROSJEKTET PÅ MADAGASKAR

Det norskstøttede algeprosjektet på Madagaskar går så det griner om dagen. Produksjonen øker raskere enn antatt, og antall produsenter er høyere enn planlagt. Som følge av dette, er det er i ferd med å vokse fram nye livskraftige lokalsamfunn på øya Nosy Ankao, der produksjonen foregår. Det forteller Norges Vels prosjektkoordinator på Madagaskar, rådgiver Anne Mugaas.

AV: DAG B. URDAL, NORGES VEL (GJENGIVELSE ETTER TILLATELSE FRA FORFATTER)
FOTO: ANNE MUGAAS, RÅDGIVER NORGES VEL

Rådgiver Anne Mugaas har nylig kommet tilbake etter en oppfølgingstur til Norges Vels prosjekter på Madagaskar. – Det er gledelig å se hvor raskt utviklingen har gått i algeprosjektet, fortsetter hun. Til tross for at mange av produksjonsanleggene for disse marine algene ble slått ut av tsunamien i det Indiske hav for mindre enn ett år siden, ligger produksjonen allerede langt foran de opprinnelige planene.

Livskraftige lokalsamfunn

Stadig flere involveres i produksjonen og optimismen rår på Nosy Ankao. Et økende antall av familiene som er med

i produksjonen, velger å bli boende på øya. Dette er interessant fordi de fleste av dem ikke har tilknytning til fiske eller andre kystnæringer fra før. Tvert imot har flere bakgrunn fra tradisjonelt jordbruk. Gjennom algeprosjektet har de imidlertid erfart at det også går an å ”dyrke havet”, og at dette faktisk kan gi dem et varig levebrød. Nå har nærmere 80 % av dem valgt å bli bofaste, noe som igjen er en forutsetning for en hardt tiltrengt sosial og økonomisk utvikling som skjer på øya for tida. Gjennom prosjektet vårt satses det nå bl.a. på skoleutvikling, vann og sanitæranlegg, helsetilbud - og andre tiltak som

styrker lokalsamfunnet, sier Mugaas.

Vinn-vinn-situasjon

- Flere aktører er med å skape en vinn-vinn-situasjon ut av denne algeproduksjonen, forteller hun videre. Mens Norges Vel organiserer og koordinerer det hele, som en del av vår satsing på næringsutvikling i Øst-Afrika, bidrar både en gassisk registrert oppkjøper og algeeksportør – IBIS, og et stort amerikansk konsern – FMC som produserer alginat, til at algeproduksjonen kommer dette nye lokalsamfunnet til gode. IBIS sørger for kost og losji, teknisk opplæring og tilgang til liner, katama-

raner og tørkebord - for de familiene som er involvert i produksjonen, mens FMC organiserer opplæring i selve produksjons-prosessen. FMC er dessuten opptatt av Social Corporate Responsibility, og sørger som en del av det - for at de som kjøper alginat fra dem, må støtte økonomiske og sosiale tiltak på Nosy Anka.

Kreditt med ringvirkninger

Som en del av prosjektet har IBIS i en tid fått kreditt for å etablere selve produksjonen. Nå skal kreditten betales tilbake med renter. Men for å sikre at dette kommer lokalsamfunnet til gode, skal dette uavkortet gå til videre utvikling av sosiale tiltak på øya. I 2006 går støtten til utvikling av et helsesenter,

som når det er ferdig, skal driftes av en uavhengig adventistorganisasjon på Madagaskar med erfaring fra lignende virksomhet. De samarbeider på sin side med regionale, statlige sykehus. På den måten bidrar algedyrkingsprosjektet til bærekraftig landsbygdsutvikling, samtidig som den gassiske stat får økte eksportinntekter, understreker Mugaas.

FILMANMELDELSE

”Madagaskar”: – God latter, men langt unna det ekte Madagaskar.

AV JULIE NORDANGER
(BILDET)

Anmelderen har tilbrakt syv av sitt 15 år lange liv på Madagaskar. Hun anmelder den nye tegnefilmen for Ny Horisont

Madagaskar er en morsom film for hele familien. Der treffer vi en fargerik vennegjeng bestående av sebraen Marty, løven Alex, flodhesten Gloria og giraffen Melman, samt en gjeng med plagsomme, men fascinerende pingviner.

Løven Alex er en stor suksess i en dyrehage midt i New York. Han er den mest populære attraksjonen og nyter suksessen til det fulle. Men bestekompiisen hans, sebraen Marty, trives ikke i dyrehagen, og drømmer om et liv ute i villmarken sammen med andre frie dyr.

En sen kveld etter sin bursdagsfeiring, rømmer Marty og pingvinene med kurs for villmarken. Men det hele skjærer seg da også Alex og de andre dyrene går ut i New York for å hente Marty tilbake, og alle fanges av politiet. Men snart får noen dyrevernere gjennomslag for å sende dyrene tilbake til Afrika, og dyrene settes på en båt med kurs mot Afrika. Også denne turen skjærer seg, og i stedet for å ende opp i Kenya, havner de på øya Madagaskar. Der treffer de mange nye slags dyr og mange utfordringer. Sebraen Marty tar helt av, mens løven Alex begynner å lengte etter New York, all berømmelsen og de saftige steikene han fikk til frokost, middag og kvelds. Giraffen Melman, som er skikkelig hypokonder, lengter etter alle medisinerne og doktortime-sine sine.

Denne filmen minnet meg ikke mye om det ekte Madagaskar, selv om filmskaperne hadde fått med seg en del av de typiske tingene ved landet; lemurer, baobaber (store trær) og fosaene. Siden filmen het Madagaskar, hadde jeg store forventninger, men ble litt skuffet fordi det er langt igjen til det Madagaskar jeg kjenner. Filmen er veldig underholdende og jeg lo godt flere ganger. Mine favoritter var pingvinene, som tror de er spioner. Det var kul musikk og mange gode vits-er. Jeg anbefaler denne filmen for alle, og den passer godt til alle aldere. Og jeg tror at folk som ikke har vært på Madagaskar vil like den bedre enn meg. Terning kast: 4 (+).

Reklame for Madagascar-filmen i Warszawa, oktober 2005.
FOTO: LINN KROGH HANSEN

KONKURRANSE SKOLESTIL 2005: LITEN TUE KAN VELTE STORT LASS

Som et ledd i kampen mot korrupsjon og informasjon til folket om hvor viktig det er med et godt styresett i landet, er det i år blitt arrangert en konkurranse blant gassiske skoleelever. Oppgaven var å skrive en stil som i praksis viser viktigheten av dette for folk flest. Vinneren av konkurransen var Andrianiaina Nivomaminaiaina RANAIVARISON, Anjozorobe 107 videregående skole i Anjozorobe, Antananarivo.

”Et hår som får fundamentet til å smuldre opp”*

TEKST: ANDRIANIAINA NIVOMAMINIAINA RANAIVARISON OVERSATT AV : JOHN MAGNUS NYGAARD

Eldre på Madagaskar pleide å si: ”Det er bedre å tape penger enn vennskap”. Det å leve sammen i et samfunn var uvurderlig og vennskap måtte bli inderlig pleid slik at de som levde i samfunnet gjorde det i fred og harmoni. Hver og en oppførte seg som de ønsket og la seg til den holdningen de anså passende ettersom ”Det er sjelen som former et menneske”.

Imidlertid, etter som tiden gikk, forandret ting seg og det foretrukne valgspåket er blitt ”En mann blir vurdert etter hvor mye penger han skaffer seg” og også ”Penger er avgjørende for å slå seg opp”. Derfor er det ”bedre å tape vennskap enn penger” Penger, penger det er som ”et hårstrå som har slått ned oxen”, og det gassiske vennskapet brøt sammen og ordspråket: ”Det er sjelen som former et menneske” hadde mistet sin verdi.

Ambohimisandratra (som bokstavelig betyr åsen som er i ferd med å utvikle seg) ligger i et jordbruksområde, 100 km fra Antananarivo. Over seksti prosent av barna i området har tilgang til en lokal videregående skole. De er barn av bønder og de har forlatt familiene sine for å bo aleine og de har leid en plass å bo i Ambohimisandratra mens de fullfører utdanningen sin. Før måtte de reise til Antananarivo for å ta avsluttende eksamen (baccalauréat). Etter anmodning fra foreldrene og støttet av innsatsen til høytstående tjenestemenn, har det på Ambohimisandratra videregående skole de siste få årene vært mulig å gå opp til eksamen..

Koly er blant elevene på Ambohimisandratra videregående skole. Hun er en svært vakker ung jente, så tiltrekkende at guttene i byen ertet henne og kalte henne ”Dolly” (dukke) på grunn av hennes skjønnhet. Hun var så opptatt av å passe på utseendet sitt at det ikke gikk så bra på skolen. Hun fant imidlertid på en måte å komme seg videre fra én klasse og opp i den neste. Hun solgte sine søte smil til samvittighetsløse lærere i bytte mot gode karakterer. Dette var hennes første strategi og den virket, men disse smilene var de første bestikkelsene til ung Koly.”

Koly hadde suksess og nådde avgangsklassen uten å måtte

gjenta framstøtene sine fordi hun var blitt ekspert i å kjøpe seg karakterer med sine tiltrekkende smil fra ”lærere” uten prinsipper. Koly var nå i ferd med å skulle gå opp til avsluttende eksamen, men hun visste at hun ikke ville være i stand til å bestå den. Derfor tydde hun til den allerede kjente måten, som hun ikke var blitt klandret for så langt. Ikke desto mindre var de virkemidlene som var blitt brukt til nå ikke tilstrekkelige til å gjøre nytten lenger, fordi det nå var en offisiell eksamen og derfor var mer enn én enkelt person involvert. Men dette var ikke noe problem for den profesjonelt korrupte Koly. Én forvirret hun med omfavnelser, en annen med kjærtegn og hun lukket en annens munn med kyss. Hun forførte til og med noen av dem. Med penger tåkela hun meningene til dem som var stolte av å ha en uplettet dømmekraft.

Koly ble så trukket inn i situasjonen at hun glemte at det fortsatt fantes personer som følte sterkt for å være ærlige og rettskaffne i jobbene sine. Koly rettet skytset mot dem da hun planla å fullføre det som ikke kunne bli ordnet gjennom de førnevnte forskjellige korrupte handlingene og hun ble lett tatt på fersk gjerning.

Ganske snart fikk hele byen greie på at en student fra Ambohimisandratra videregående skole var blitt tatt for å ha bestukket noen for å bestå eksamen. Og snart kom representanter fra Antikorrupsjonsdepartementet og Undervisningsdepartementet. Ikke lenge etter at avgangseksamen var avviklet, ble resultatet av den skammelige hendelsen offentliggjort.

I tillegg til å bli dømt for korrupsjon, ble Koly utelukket fra å ta offisielle eksamener i fem år.

Tre lærere og to tjenestemenn som hadde ansvar for avvikling av eksamen ble fjernet fra jobbene sine. Dette betydde at fem familier mistet inntektsgrunnlaget sitt. Eksamenskontoret i Ambohimisandratra ble avviklet. De fra området som skulle ta eksamen, måtte nå dra til Antananarivo for å ta eksamen der, penger til billett ble et nytt problem å løse, plass å bo en annen sak å gi seg i kast med.

Bli medlem!

Noen måneder seinere sa folk at Koly ventet barn. Så behovene til det ”skrøpelige kjødet” som var brukt i bytte for å bestå eksamen var nok til å gjøre henne gravid. Følgelig endte hun opp uten en avslutningseksamen. I stedet ble hun belemret med en unge som resultat av ukontrollerte bestiktelser. For et kaos for nasjonen!

Det som skjedde med Koly tiltrakk oppmerksomheten til Fenitra. Han var elev på samme skolen som Koly. Han innkalte med elevene sine og dannet en elevorganisasjon som skulle bekjempe korrupsjon på Ambohimisandratra videregående skole.

Fenitra sa til vennene sine : ”Husk historien til Koly. Det lille håret som hun trodde hun skulle kjøpe eksamensresultatet for ødela faktisk grunnlaget for hennes framtid og for hele lokalsamfunnet. Disse typer handlinger som brukes for å tiltrekke seg oppmerksomheten til folk med ansvar er første fasen på vei mot korrupsjon. De lager ”håret” som ”slår ned oxen”, hvis de ikke blir hindret. Måtte Ambohimisandratra videregående skole fra nå av lære av denne leksen og ikke lenger vakle som et resultat av korrupsjon”.

* *liten tue kan velte stort lass*

TIL VNM

V/ ELLEN VEA ROSNES
REKTOR STEENSGT. 31B

4010 STAVANGER

Konkurransen i forbindelse med 45 års jubileet for uavhengighet

I forbindelse med markeringen av 45 års jubileum av Madagaskars uavhengighet har FiMaNor arrangert en liten konkurranse hvor vinnerne vil få tur/retur billetter mellom Paris - Nosy Be med Air Madagaskar, samt en 1 ukes opphold inkl. forkost på Nosy Be. Paris - Norge må man dekke selv men her vil Via Travel i Grimstad gi minst 20 % rabatt (avhengig av når man reiser) på billettene.

Da vi stengte konkurransen 9. sept. har vi registrert 176 deltakere, hvorav 109 hadde riktig svar. Dermed var kampen om billettene stor.

Av praktiske og tekniske årsaker ble det dessverre umulig å annonser vinnerne her 9. sept. Det ble heller ikke mulig å få representantene

til Air Madagascar til å gjennomføre trekningen. Vi lånte isteden den Gassiske Ambassadøren til Tyskland (og Skandianvia), med noen andre offisielle gjester (fra Ambassaden og Konsulatet plus FiMaNor) tilstede som vitner. Trekningen fant sted på Radisson SAS Antlantic Hotel, Stavanger, 9. sept., kl. 16.00.

De heldige vinnerne var:
Kjell Løvik, Rogaland.
Charles Andrianjafintrimo, Sunnmøre.

Vi i FiMaNor vil gjerne takke alle dere som har deltatt for den store interessen!

Kilde: Fimanors hjemmeside:
<http://www.fimanor.org/konkurranse.php>

Bli medlem i Vennskapsforeningen Norge - Madagaskar

Her vil du bli oppdatert på det siste som skjer på Madagaskar, motta Madagaskar-forum, og ellers få tilbud om medlemskvelder og deltakelse i interessegrupper. Medlemskap koster kun 150 kroner pr. år som hovedmedlem, og 50 kroner for husstandsmedlem. Send inn denne adresselappen eller registrer deg på www.madagaskar.no. Giro vil bli tilsendt.

TLF.:

E-POST:

NAVN PÅ HUSSTANDSMEDLEM:

NAVN:

ADRESSE:

POSTNUMMER:

POSTSTED:

SMÅNYTT FRA VENNSKAPSFORENINGEN

Lokalforeningen i Oslo

Osloforeningen arrangerte Lørdagskafé 24. september. Ca. 20 møtte. Konsul Finn Andresen og Sidonie orienterte om dagens situasjon på Madagaskar. Årsmøtet ble vedtatt utsatt til 19. januar 2006.

Lokalforeningen i Stavanger

Stavangerforeningen arrangerte Lørdagskafé 5. november. Vellykket arrangement med film, musikk og bilder fra Madagaskar og godt fremmøte.

Årsmøte ble avholdt 16. november. Gassiske doktorstudenter orienterte om sitt arbeid om sprøytamidler og vannrensing. En av Stavanger-politikerne som hadde besøkt Antsirabe i forbindelse med Stavangers vennskapsbyprosjekt orienterte om demokratiutvikling. En gruppe politikere fra Antsirabe vil komme til Stavanger på nyåret.

Lokalforening i Bergen

For første gang ble det arrangert et medlemsmøte i Bergen lørdag 5. november. Programmet var lagt til rette for barnefamilier. 47 personer hadde møtt frem, blant dem mange barn. Møtet var vellykket med gassisk middag, orientering fra lokalkomiteen i Oslo ved Sidonie Hansen, og aktuelt nytt fra Madagaskar. Det ble også musikk ved Mamy og spontan korsang. På møtet ble det valgt et styre for lokalforeningen i Bergen.

Hvem er styremedlemmer i vennskapsforeningen?

Hovedstyremedlemmene:
Øyvind Dahl (leder for hovedstyret), Sidonie Hansen (nestleder, representant for Oslo-komiteen), Ellen Vea Rosnes (kasserer, medlemsregister, representant for Stavanger-komiteen), Ottar Rakoto Fjose styremedlem, representant for Bergens-komiteen), Heri Ramampiaro (webmaster), Kai Arne Schie (sekretær), Endre Haraldseide (1. varamedlem), Suzanne Razafimasy Olsen (2. varamedlem)

Lokalforeningen i Oslo:

Arnhild Fjose (leder), Ingelinn Gram-

stad (sekretær), Sidonie Hansen, Germain Rabearivelo, Sverre Toflsby (kasserer), Tsiky Øyen.. Lokalforeningen i Oslo skal ha årsmøte med valg 19. januar 2006.

Lokalforeningen i Stavanger:

John Magnus Nygaard (leder), Herindrainy Andrianjafimanantsoa, Marianne Skjortnes (kasserer), Svein Kjosavik, Erik Philippe Stornes, Mona Nordstrand, Ellen Vea Rosnes (varamedlem). De fire siste ble valgt for to år på årsmøtet i november 2005.

Lokalforeningen i Bergen:

Hilde Nielssen, Vangy Stenfeldt, Mamy Andrianaivoravelona, Ottar Rakoto Fjose. Disse ble valgt på møtet i november.

Hvor mange medlemmer har foreningen?

På landsbasis har foreningen 387 betalende medlemmer, spredt over hele landet, fra Alta i nord til Kristiansand i sør. Det er registrert 467 medlemmer, men noen har altså ikke betalt for 2005 og vil bli strøket ved neste utsendelse av bladet.

Hvordan betale medlemskapet?

I forbindelse med utsendingen av materiale til årsmøtet i Bergen 25. mars vil det i løpet av februar bli sendt ut en giroblankett til medlemmene. Bruk den for å betale medlemskap for 2006. Prisen er kr 150 for hovedmedlem og kr 50 for familiemedlem. Jo flere medlemmer vi er jo sterkere står vi.

Billigere flybilletter til Madagaskar?

Hovedstyret forhandler med Air Madagascar og Air France om å få billigere billettpriser til Madagaskar. Jo flere medlemmer vi er, jo sterkere står vi i slike forhandlinger.

Husk hjemmesidene til foreningen!

Du finner dem på www.madagaskar.no. Her blir Øyvind Dahls månedlige nyhetsmeldinger oppdatert flere ganger i måneden. Der finnes også annet smånytt, bilder, dokumenter, alle bladene vi har utgitt og mange nyttige linker.

Husk å gi melding om adresseforandringer

Har du fått ny adresse, nytt telefonnummer eller ny e-post-adresse, så husk å gi melding om dette til Ellen Vea Rosnes, Rektor Steensgt. 31B, 4010 Stavanger, eller på telefon 51 52 73 58, eller på e-post: evrosnes@yahoo.no. Det vil spare oss for masse bryderi ved utsending av blad og nyhetsmeldinger!

REFERAT FRA HOVEDSTYREMØTE I VENNSKAPSFORENINGEN NORGE-MADAGASKAR 07.12.2005

Til stede : Øyvind Dahl (leder), Sidonie Hansen (nestleder) Forlot møtet under sak 42/05, Kai-Arne Schie (sekretær), Ottar Rakoto Fjose, Ellen Vea Rosnes (kasserer) Kom under sak 42/05. Forfall: Heri Ramampiaro

36/05 : Godkjenning av referat fra styremøte 21.09.2004. Godkjent uten kommentarer.

37/05 : Madagaskar-forum. Siste nummer dette året kommer rett før jul eller i romjula. Dead-line for stoff er 9.12.2005, kl. 14.00. Det foreligger nok stoff til dette nummeret, men redaktørens sukk er at det er de samme som skriver hver gang. Vårt råd er at red. tar personlig kontakt med potensielle skribenter. Vedr. utarbeidelse av lister over norsk litteratur om Madagaskar, så har Ellen Lilleeng utarbeidet disse. Hun bes om å gi en liten orientering i første Madagaskar-forum og kontakte Heri for å legge ut komplett liste på våre nettsider. Det foreligger over 800 referanser. Annonser: Sidonie kan fortelle at Air Madagaskar, Ravinala og Via Travel synes å være relativt sikre annonsører. Air France og NMS er også kontak-

tet. Det gjenstår noe arbeid før avtalene er i havn og de ventes å komme i bladet i 2006. Ottar har vært i kontakt med Hydro Mahajanga om deres oljeengasjement på Madagaskar, men Hydro er sparsom med opplysninger og ligger foreløpig lavt i terrenget. Han kontakter også red. Linn med tanke på et referat i Mad-forum fra Karin Hestads dr.disputas om religionsvitenskap og misjon på Madagaskar. Ottar vil også sende et kort referat med bilde fra møtet i Bergen.

38/05 : Rabatt på flybilletter til Madagaskar. Heri har vært i kontakt med infoansvarlig i Air Madagaskar og venter på avklaring. Sidonie har hatt en foreløpig kontakt med Air France og vil følge opp dette i samråd med Heri.

39/05 : Orientering fra Bergens-komiteén. Første møte i Bergen ble avholdt 5.11.2005 med 47 deltagere, derav mange barn, idet programmet var lagt til rette for barnefamilier. Møtet var vellykket med gassisk middag, orientering fra lokalkomiteén i Oslo ved Sidonie, aktuelt nytt fra Madagaskar, musikk ved Mamy og korsang. Det ble tatt opp kollekt, men møtet gikk ca. kr.900.- i underskudd. Bergens-komiteén har fått overført kr 4.000.- fra Hovedstyret. Valgresultat: Vangy Stenfeldt, Mamy Andrianaivovelona, Hilde Nielssen, Ottar Rakoto Fjose. Det innkalles til første styremøte nokså snart. Hovedstyret vedtok å arrangere Årsmøtet 2006 i Bergen lørdag 25.mars 2006.

40/05 : Orientering fra Oslo-komiteén. Lørdagskafé 24. sept. Ca. 20 møtte, men foredragsholderen fra KG uteble. Konsul Finn Andresen og Sidonie orienterte om dagens situasjon på Madagaskar. Årsmøtet ble vedtatt utsatt til 19.jan. 2006. Det blir en del utskifting i styret og valgkomiteén må arbeide med dette.

41/05 : Orientering fra Stavanger-komiteén. Lørdagskafé 5.11.2005. Vellykket med film og bilder fra Madagaskar og ca. 80 besøkende mellom kl.12.00-15.00. Årsmøte avholdt 16.11.2005. Gassiske doktorstudenter orienterte om sitt arbeid om sprøytemidler og vannrensing. En av Stavanger-politikere som hadde besøkt Antsirabe i forbindelse med Stavangers vennskapsbyprosjekt orienterte om demokratiutvikling. En gruppe politikere

fra Antsirabe vil komme til Stavanger på nyåret. Valgresultat : John M. Nygaard (leder 1 år), Herindrainandrianzafy Manantsoa (1 år), Marianne Skjortnes (kasserer 1 år), Svein Kjosavik (ny 2 år), Erik Philippe Stornes (ny 2 år), Mona Nordstrand (ny 2 år), Ellen Vea Rosnes (vararepr.), Arne Dragsund (revisor). Halvor Lyngstad (valgkom.), John Steinar Dale (valgkom.)

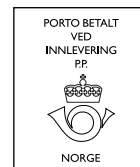
42/05 : Medlemmer og økonomi. NO-RAD-konto, saldo: kr 4.800.-. Vanlig konto, saldo: kr 30.000.-. 467 registrerte medlemmer. 80 ikke betalende, herav 40 familiemedlemmer. Det er kjøpt inn ny programvare for enkelt å kunne behandle medlemsregisteret.

43/05 : Orientering fra Sidonie, Kai-Arne og Øyvind som har vært på Madagaskar. Sidonie : Har deltatt på et seminar om havfiske på Madagaskar. Flere utenlandske foredragsholdere deltok. Noen av de store rekefabrikkene har midlertidig vært stengt for å kunne renoveres til å tilfredsstille EU-krav for eksport. Sidonie var sponset av et norsk firma som produserer ismaskiner for nedkjøling av fisk fra båt-land. Kai-Arne: Har sammen med sin kone Eli guidet en Ravinalatur for norske misjons-venner, vesentlig fra NMS-region Nord. Vellykket arrangement. Øyvind: Kort jobb for norsk UD for å avgi en utredning om språkpolitikk i den gassiske grunnskolen. Norge gir nå store bevilgninger til utdanning. Han deltok også under den offisielle åpningen av den norske ambassaden i Tana.

44/05 : Eventuelt. Ellen har foretatt en oppdatering av adressene i medlemsregisteret. Madagaskar-nytt for november er noe forsinket grunnet annet arbeid, men kommer snart. Innkalling til Årsmøtet skal skje 2 mnd før møtedato og vil bli bekjentgjort i neste utgave av Madagaskar-nytt. Publisering vil også skje i neste nummer av Madagaskar-Forum.

45/05 : Neste møte. Onsdag 08.02.2006 kl.20.00. Dette blir forberedelsesmøte til Årsmøtet.

B

Returadresse: Linn Krogh Hansen, Othilie Tonningsvei 4a, 0486 OSLO

I NESTE NUMMER KAN DU LESE OM:

- ▶ STAVANGER – ANTSIRABE SAMARBEID
- ▶ NORSK RØDT FE
- ▶ ER MADAGASKAR EN OLJENASJON OM FEM ÅR?

